

Polisens trafiksäkerhetsarbete

Den folder du har i din hand

är en sammanfattning av strategin och handlingsplanen för Polisens trafiksäkerhetsarbete som började att gälla våren 2006. Strategin och handlingsplanen i sin helhet finns att ta del av på Polisens webbplats: www.polisen.se/trafik och på Polisens intranät: *Rikspolisstyrelsen/Polisverksamhet/Trafik*.

Produktion:	RPS Polisavdelningen
Grafisk form:	Ragnar Lilliestierna, RPS Informationsenheten
Foto:	Ragnar Lilliestierna: sid. 3, 6, 8, 9 Kristoffer Thessman: omslag, sid. 5, 6, 7, 9, 10, 11 RPS Foto: sid. 7 Vägverket: sid. 11 bild 1 och 2
ISBN 10:	91-89475-55-0
ISBN 13:	978-91-89475-55-7
Dnr.:	POL-325-2738/05

Rikspolisstyrelsen, september 2006

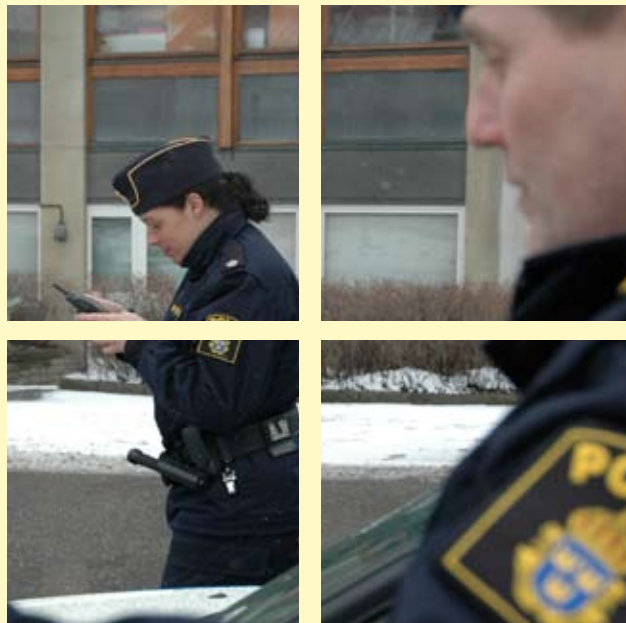
Kort om

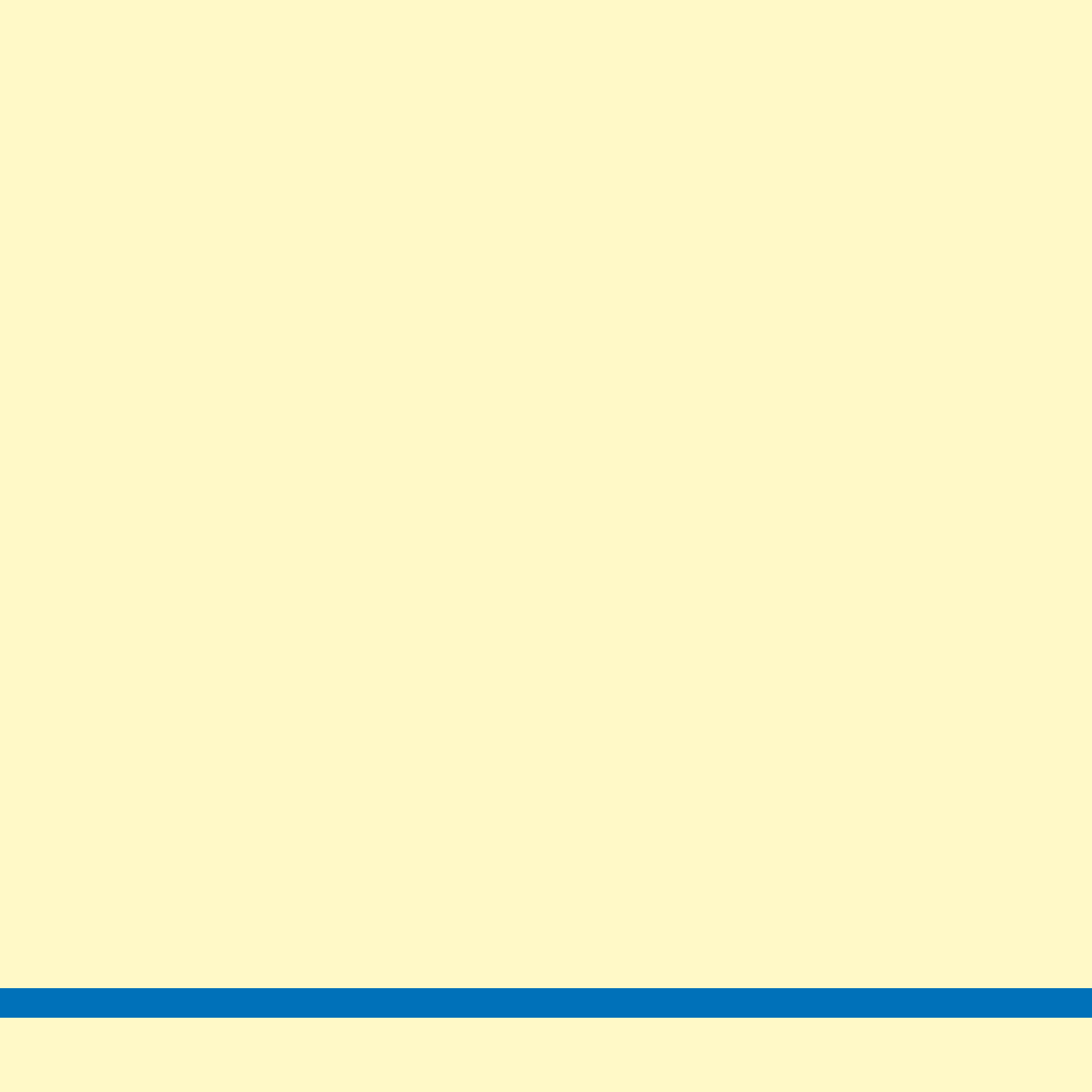
Polisens trafiksäkerhetsarbete

Hundratals människor omkommer i trafiken varje år och tusentals skadas svårt. Polisen har en viktig uppgift i arbetet med att öka trafiksäkerheten så att antalet olyckor med svårt skadade och dödade minskar.

För att mer effektivt bidra till ökad trafiksäkerhet utvecklar Polisen sin verksamhet:

- Ett likvärdigt trafiksäkerhetsarbete ska etableras i hela landet. Arbetet baseras på en långsiktig nationell strategi och årliga verksamhetsplaner.
- Man ska använda ett enhetligt arbetsätt som bygger på Polisens metod för planering och uppföljning av verksamhet. Genomförandet ska ske enligt Polisens underrättelsemodell.
- Fler kontroller ska genomföras för att påverka trafikanternas beteenden. Kontrollerna ska utföras av alla uniformerade poliser i yttre tjänst som en del i den övriga brottsbekämpningen.
- Det förebyggande arbetet ska öka i omfattning så att farliga situationer kan motverkas. I det sammanhanget är det viktigt att samverka både inom polisväsendet och med externa aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

Polisens trafik- säkerhetsarbete

Riksdagens beslut om Nollvisionen med delmålet maximalt 270 dödade i trafikolyckor år 2007 är en stor utmaning. Polisens viktigaste uppgift för att nå etappmålet är att:

- förhindra att farliga situationer och regelbrott uppstår i trafiken
- påverka trafikanternas beteenden så att de följer trafikreglerna.

Önskad utveckling

För att öka Polisens förmåga i trafiksäkerhetsarbetet ska hela polisväsendet arbeta med en nationell strategi som gemensam utgångspunkt. Strategin är en långsiktig ambition. Den genomförs genom årliga handlingsplaner som mer konkret beskriver arbetet.

Inriktningen den närmaste femårsperioden är att:

- vidga Polisens insatser på trafikområdet från trafikövervakning till trafiksäkerhetsarbete
- polismyndigheternas ambitionsnivå när det gäller trafiksäkerhetsarbetet ska vara likvärdig i hela landet och att de ska arbeta mer enhetligt

- insatserna på trafikområdet ska vara en del av Polisens övriga brottsbekämpning.

Från trafikövervakning till trafiksäkerhetsarbete

För att ta tillvara de utvecklingsmöjligheter som finns krävs ett vidare perspektiv på arbetet än tidigare. Polisen ska i högre grad tänka och arbeta i termer av trafiksäkerhetsarbete och inte enbart trafikövervakning.

Det ställer bland annat krav på att arbeta mer förebyggande – något som stärks genom samverkan inom polisväsendet och med andra aktörer på nationell, regional och lokal nivå.

Förändra beteenden

Att utföra ett stort antal kontroller och rapportera överträdelser förändrar förarnas beteenden i trafiken på ett positivt sätt. Polisens huvuduppgift i trafiksäkerhetsarbetet är därför att övervaka, kontrollera och rapportera trafikbrott. Forskning visar att poliskontroller är effektiva om de utförs på rätt sätt.

Ordningsföreläggande, böter direkt på plats, ska användas i så stor utsträckning som möjligt.

För att kunna genomföra fler kontroller är det nödvändigt att inte bara trafikpoliser deltar i arbetet. Alla uniformerade poliser i yttre tjänst ska därför kontrollera nykterhet, hastighet och användningen av bilbälte.

För vissa arbetsuppgifter, som exempelvis kontroll av aggressiv körning, fordonsskick, farligt gods samt kör- och vilotider, krävs särskild kompetens. Specialister måste därför finnas att tillgå i alla polismyndigheter – som egen resurs eller i samarbete med andra polismyndigheter.

Likvärdig verksamhet i hela landet

Att behandlas likvärdigt ur ett rättssäkerhetsperspektiv är en demokratisk rättighet och medborgarna förväntar sig att Polisen upprätthåller trygghet, säkerhet och ordning på likvärdig nivå i hela landet.

Därför är det viktigt att Polisens trafiksäkerhetsarbete har en gemensam utgångspunkt och utförs enligt den nationella strategin och de årliga handlingsplanerna. Det är dessutom viktigt att använda de gemensamma metoder som finns för planering, genomförande och uppföljning.

Trafikkontrollerna ska utföras som en del i den övriga brottsbekämpningen. Det innebär att poliser gör kontroller under sina arbetspass i kombination med andra uppgifter.

En del av den övriga brotts- bekämpningen

Kriminella personer färdas också i trafiken och mellan brottslig verksamhet och inblandning i trafikolyckor finns starka samband. Fler kontroller gör att Polisen hittar fler kriminella personer och upptäcker andra brott än trafikbrott. Trafiksäkerhetsarbetet ska därför inte leva vid sidan av den övriga brottsbekämpningen.

Den information en polis kan få i samband med kontroll av fordon och förare kan motivera att polisen med stöd av annan lagstiftning kan vidta ytterligare åtgärder för att utreda andra brott än trafikbrott.

Prioriterade områden

För Polisens trafiksäkerhetsarbete finns fyra prioriterade områden:

- hastighet
- nykterhet
- användning av bilbälte, bilbarnstol och hjälm
- aggressiv körning.

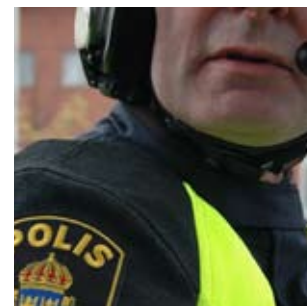
Hastighet

Hastigheten har avgörande betydelse vid utgången av en trafikolycka. Om alla höll hastighetsbegränsningarna beräknar trafiksäkerhetsforskare att 100 liv skulle sparas i trafiken varje år. Forskning visar också att en sänkning av medelhastigheten med endast två kilometer i timmen gör att tio procent färre dödas i trafiken.

Ett sätt att påverka medelhastigheten är att sänka rapporteringsgränsen vid hastighetskontroll. Polisen ska därför rapportera överträdelser från och med sex kilometer i timmen över gällande hastighetsgräns. Det innebär att en förare som kör 76 kilometer i timmen på en 70-väg kan få böter. Samma gräns ska gälla oavsett vilken mätmetod som används.

Nykterhet

En stor del av de förare som är inblandade i trafikolyckor är påverkade av alkohol eller

andra droger. En del har mycket höga promillehalter vilket tyder på ett alkoholberoende.

Därför är det viktigt att utföra många nykterhetskontroller. Ett mål är att utföra två miljoner alkoholutandningsprov varje år. För att klara det ska ett alkoholutandningsprov i normalfallet utföras vid varje polisinitierat möte med en förare i trafiken.

Vid misstanke om drogpåverkan får polisen utföra ett test. Om det är positivt kan ett drog-rattfylleriprova utföras.

Utöver arbetet med kontroller ska Polisen samverka för att motverka alkohol- och drogberoende. Exempel på det är Samverkan mot alkohol och droger i trafiken (SMADIT) som är ett nätverk mellan Polisen, socialtjänsten, sjukvården och kriminalvården med flera.

Skyddsutrustning – bilbälte, bilbarnstol och hjälm

Bilbältet är den viktigaste säkerhetsdetaljen i bilen – både i framsätet och i baksätet. Eftersom barn behöver mer skydd i bilen än vuxna för att klara de påfrestningar som en krock kan innebära måste lämplig bilbarnstol användas.

Genom att använda hjälm kan antalet dödade och skadade i trafiken reduceras. Framför allt mopedister är en utsatt grupp med låg regel efterlevnad när det gäller hjälmanvändning.

Att arbeta för ökad användning av skyddsutrustning är en relativt enkel åtgärd som har god effekt på trafiksäkerheten.

Aggressiv körning

Aggressiv körning innebär en körstil som inkräktar på andra medborgares trafiksäkerhet. Aggressiv körning medför en hög olycksrisk och orsakar många allvarliga olyckor varje år. Polisen ska motverka aggressiv körning genom övervakning och samarbete med externa aktörer.

Exempel på aggressiv körning är; för korta avstånd mellan fordon, farliga omkörningar, körning mot rött ljus och olagliga tävlingar på väg.

Ansvar

Polisens trafiksäkerhetsarbete är ett gemensamt ansvar för Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna.

Rikspolisstyrelsens roll är att strategiskt leda arbetet och att samordna den nationella operativa styrningen genom att ta fram planeringsförutsättningar och en plan för gemensamma insatser samt genom att utvärdera verksamheten.

Polismyndigheterna ansvarar för att omsätta den nationella strategin och planeringsförutsättningarna till lokala planer och operativ verksamhet. Det är viktigt att här poängtera att det är länspolismästaren och den operativa ledningen som ansvarar för trafiksäkerhetsfrågorna och inte som tidigare trafikpolischeferna.

Rikspolisstyrelsen

Box 12256 102 26 Stockholm